SLOVO A SLOVESNOST

ČASOPIS PRO OTÁZKY TEORIE A KULTURY JAZYKA

Vydává Československá akademie věd péčí Ústavu pro jazyk český

> ROČNÍK XXXII 1971

ACADEMIA PRAHA

NAKLADATELSTVÍ ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD

Řídí akademik Bohuslav Havránek (vedoucí redaktor) s redakční radou

František Daneš, Miloš Dokulil, Karel Hausenblas, čl. kor. Karel Horálek, Miroslav Komárek, Arnošt Lamprecht, Marie Těšitelová (výkonná redaktorka)

OBSAH — СОДЕРЖАНИЕ — TABLE DES MATIÈRES

Benešová Eva: Symposium o aktuálním členění (1970) Симпозиум об актуальном членении Symposium sur la perspective fonctionnelle de la phrase	. 177—182
Buchtelová Růžena: Příspěvek k aplikaci některých sociolingvistic kých metod na výzkum výslovnosti slov přejatých О применении некоторых социолингвистических методов к изучени произношения заимствованных слов Contribution à l'application de certaines méthodes sociolinguistique à la recherche de la prononciation des mots d'emprunt	. 45— 54
Daneš František: Pokus o strukturní analýzu slovesných význam Попытка структурного анализа глагольных значений Essai de l'analyse structurale des significations verbales	ů 193—207
Erhart Adolf: Historickosrovnávací metoda a indiánské jazyk (M. R. Haasová, The Prehistory of Languages)	y , 359—361
Fiedlerová Alena: Studie o staročeské právní terminologii (E. Michálek, Český právní jazyk období předhusitského a doby Husovy)	
Hladiš František: K distribuci slov s nízkými četnostmi v mluve ných projevech	. 334—342
Horálek Karel: K vývoji marxistické terminologie a teorie věd К развитию марксистской терминологии и теории науки Développement de la terminologie marxiste et de la théorie de la science	y 98—116
Hrbáček Josef: Citátové výrazy a jiné periferní lexikální prvky cizího původu v slovní zásobě češtiny	. 26— 34
Hubáček Josef: J. A. Komenského Listové do nebe jako dílo umě lecké	. 149—158
Jančák Pavel: Čeština v Ivanově Sele v Jugoslávii	. 241—257
Kořenský Jan: K problému větněsémantických funkcí nedějových	. 208—216 x

]	rasnická Jaroslava: K některým současným vývojovým tendencím v českých nářečích severovýchodních	326—	-333
1	raus Jiří: K sociolingvistickým prvkům ve funkční stylistice К социолингвистическим элементам в функциональной стилистике Eléments socioliguistiques en stylistique fonctionnelle	271-	-278
	raus Jiří - Uhlířová Ludmila: Saratovské sborníky o jazyce a stylu (Russkaja razgovornaja reč; Voprosy stilistiki; Jazyk i obščestvo) Саратовские сборники о языке и стиле Recueils parus à Saratov consacrés aux problèmes du langage et du style	352—	355
	roupová Libuše: K synchronnímu pojetí českých nevlastních předložek při lexikogratickém zpracování	225—	-231
Lu	tterer Ivan: O německo-českých vztazích v oblasti jazyka a kultury ve dvou německých sbornících (Deutsch-tschechische Beziehungen im Bereich der Sprache und Kultur I; Slawisch-deutsche Wechselbeziehungen in Sprache, Literatur und Kultur) О немецко-чешских отношениях в области языка и культуры в двух немецких сборниках Sur les rapports allemands et tchèques dans le domaine de la langue et de la culture dans deux recueils allemands	54—	- 59
	arková Milada: Pozoruhodný příspěvek polské lingvistiky ke zkoumání neplně predikačně vyhraněných konstrukcí (K. Pisarková, Predykatywność określeń w polskim zdaniu)	35—	- 40
[aterna Pavel: O jednom typu oznamovacích vět (Üvaha z hlediska logické sémantiky)	343-	-345
]	ejstřík Vladimír: K možnostem využití nauky o tvoření slov při zpracovávání jednojazyčného výkladového slovníku К возможностям иснользования науки о словообразовании при работе над одноязычным толковым словарем Sur la possibilité d'application de la formation des mots dans l'élaboration du dictionnaire de la langue	318—	-325
1	ichálek Emanuel: Pojmová diferenciace — ústřední problém terminologie viděné historicky	312-	-317
M ₁	ichálek Emanuel: Historická monografie o bohemismech v polštině (J. Siatkowski, Bohemizmy fonetyczne w języku polskim I, H)	355-	-358

Une monographie historique sur les bohémismes en polonnais	
Nebeský Ladislav: Některé otázky závislostní koncepce syntaxe	20- 25
Некоторые проблемы зависимостной концепции синтаксиса Quelques questions concernant une conception de dépendance de la syntaxe	
Němec Igor: Hláskoslovné předpoklady produktivity slovotvorných formantů	217-224
Фонетические предпосылки продуктивности словообразовательных формантов Conditions phonologiques de la productivité des éléments formatifs des mots tchèques	
Novotná Jiřina: Akustická analýza a syntéza řeči v Polsku (Speech Analysis and Synthesis)	40— 45
Акустический анализ и синтез речи в Польше Analyse acoustique et la synthèse du langage en Pologne	
Pala Karel: Sémantika ruského slovesa (J. D. Apresjan, Eksperimental'noje issledovanije semantiki russkogo glagola)	345—352
Семантика русского глагола Sémantique du verbe russe	
Panevová Jarmila: Nové svazky sborníku Mašinnyj perevod i prikladnaja lingvistika	69- 72
Новые тетради сборника Машинный перевод и прикладная лингвистика Nouveaux volumes du recueil Mašinnyj perevod	
Panevová Jarmila: Vedlejší věty obsahové	289-300
Изъяснительные придаточные предложения Propositions subordonnées de contenu	
Panevová Jarmila - Sgall Petr: Relativní čas	140-148
Относительное время Le temps rélatif	
Pitha Petr: Harrisova kniha o matematických vlastnostech jazyka (Z. Harris, Mathematical Structures of Language)	59- 65
Книга Гарриса о математических свойствах языка Ouvrage de Z. Harris sur les qualités mathématiques de la langue	
Pitha Petr: Existuje dativ posesívní?	301-311
Существует ли дательный притяжательный? Le datif possessif, existe-t-il?	
	258—267
К завершению Словаря литературного чешского языка Le Dictionnaire de la langue littéraire tchèque terminé	
Svozilová Naděžda: Základní lingvistické problémy v publikaci «Obščeje jazykoznanije»	159—163
Основные лингвистические проблемы в публикации Общее языкознание Problèmes linguistique de base dans la publication «Obščeje jazykoznanije»	
Štindlová Jitka: Lexikální indexy a jejich strojové zpracování (V. Miličik', Obraten rečnik na makedonskiot jazik; F. Papp,	
Reverse-alphabetized Dictionary of the Hungarian Language; J. L. Dolby - H. L. Resnikoff, The English Word Speculum)	72— 76
Лексические индексы и их машинная обработка	

Těšitelová Marie: O frekvenčním slovníku slovenštiny (J. Mistrík, Frekvencia slov v slovenčine)	65- 68
О частотном словаре словацкого языка Sur le Dictionnaire de fréquence du slovaque	
Uhlenbeck E. M. (Leiden): Nové výsledky vývoje transformační generativní gramatiky (kritický přehled)	119
(aperçu critique) Uhlenbeck E. M. (Leiden): Nové výsledky vývoje transformační generativní gramatiky (hodnocení)	117—139
Новые результаты развития трансформационной порождающей грамматики (оценка) Développement récent dans la grammaire générative transformationelle (une appréciation)	
Uhlířová Ludmila: Nová význačná práce o ruském slovosledu (K. Buttke, Gesetzmäßigkeiten der Wortfolge im Russischen) Новая замечательная работа о порядке слов в русском языке Un nouvel ouvrage remarquable sur l'ordre des mots en russe	163—168
	232-240
О длине предложения Sur la longueur de la phrase	
Utěšený Slavomír: Nad I. svazkem Atlasu slovenského jazyka	168—173
Utěšený Slavomír: K problematice bilingvismu (Texas Studies in Bilingualism) К проблематике билингвизма Problèmes du bilinguisme	278—282
	174-177
Word вновь восстановленный La revue «Word» ressuscitée	
Üvodem	97

KRONIKA — XPOHИКА — CHRONIQUE

O otázkách jazykové teorie a analýzy: Sborník o substanci a struktuře jazyka (Substance and Structure of Language — K. Horálek, 362). — Sborník prací leidenských lingvistů (Nomen, Leyden Studies in Linguistics and Phonetics — J. Krámský, 80). — Nové lipské Linguistische Arbeitsberichte (Z. Hlavsa, 368). — Liberecký sborník o kompozici (Čtení o kompozici — A. Macurová, 366). — Miko o teorii textu a stylistice (F. Miko, Text a štýl — K. Horálek, 364). — Překlad literárního díla (Překlad literárního díla — K. Horálek, 370). — Nový příspěvek k obecným otázkám pravopisu (R. L. Wenezky, The Structure of English Orthography — J. Vachek, 77). — Maďarský lingvista o jazykové interferenci při učení cizímu jazyku (J. Juhász, Probleme der Interferenz — A. Šourková - J. Zajíčková, 375). — Dánská a německá antologie z prací pražské školy (Tjekkist strukturalisme; Stilistik und Soziolinguistik — M. Těšitelová, 383).

Вопросы лингвистической теории и анализа: Сборник о сущности и о структуре языка. — Сборник трудов лейденских лингвистов. — Новые лейпцигские Работы о лингвистике. — Либерецкий сборник о композиции. — Мико о теории текстов и стилистике. — Перевод литературного произведения. — Новый вклад в общие вопросы орфографии. — Венгерский лингвист о языковой интерференции при обучении иностранному языку. — Датская и немецкая антологии работ пражской школы.

Questions de la théorie et de l'analyse linguistique: Recueil sur la substance et la structure de la langue. — Recueil des travaux des linguistes de Leyden. — Un nouveau périodique paraissant à Leipzig: Linguistische Arbeitsberichte. — Recueil de Liberec consacré à la composition. — La théorie du texte et la stylistique. — Traduction d'une oeuvre littéraire. — Une contribution récente aux questions générales de l'ortographe. — Un linguiste hongrois sur l'interférence linguistique à l'apprentissage d'une langue étrangère. — Deux anthologies, danoise et allemande, des oeuvres de l'École de Prague.

O otázkách vývoje jazyka, dialektologie a lexikologie: Nová literatura o RKZ (RKZ — dnešní stav poznání; M. Ivanov, Tajemství RKZ; týž, Záhada Rukopisu královédvorského — I. Nebeská, 372). — Jazykovědná komeniana 1970 (S. Králík, 191). — Pozoruhodný lexikální příspěvek v oblasti ruské dialektologie (Slovar' sovremennogo russkogo narodnogo govora (d. Deulino Rjazanskogo rajona Rjazanskoj oblasti) — J. Skulina, 94). — Německá encyklopedie Die deutsche Sprache (E. Pokorná, 285). — Nový českoněmecký slovník (H. Siebenschein a kol., Českoněmecký slovník — E. Pokorná - V. Červená, 283).

Вопросы развития языка, диалектологии и лексикологии: Новая работа о Рукописях Краловедворском и Зеленогорском. — Замечательная лексикологическая работа в области русской диалектологии. — Немецкая энциклопедия Die deutsche Sprache. — Новый чешско-немецкий словарь.

Questions du développement de la langue, de la dialectologie et de la lexicologie: Ouvrages récents sur le «RKZ». — Comeniana linguistiques 1970. — Une contribution remarquable consacrée aux questions lexicales de la dialectologie russe. — L'Encyclopédie allemande Die Deutsche Sprache. — Nouveau dictionnaire tchèque-allemand.

O otázkách matematické a strojové lingvistiky a sociolingvistiky: Nová česká práce z pomezí algebry a teorie grafů (L. Nebeský, Algebraic Properties of Trees — A. Říha, 81). — Meyerova-Epplerova kniha v novém vydání (W. Meyer-Eppler, Grundlagen und Anwendungen der Informations-

theorie — J. Kraus - L. Uhlířová, 89). — Popis fonologického systému ukrajinštiny (V. S. Perebejnosová, Kilkisni ta jakisni charakteristiki sistemi fonem sučasnoji ukrajinskoji literaturnoji movi — M. Ludvíková, 369). — Elektronická syntaktická analýza současné němčiny (Elektronische Syntaxanalyse der deutschen Gegenwartsprache — J. Štěpán, 86). — Užitečná chrestomatie z kvantitativní stylistiky (Statistics and Style — J. Kraus, 82). — Sovětská kniha o lingvistice ve vojenství (A. N. Kolguškin, Lingvistika v vojennom dele — J. Šulc, 380). — O minském sborníku «Statistika teksta» (J. Králík, 378). — Strojová lingvistika — skutečnost nebo sen? (D. G. Hays, Introduction to Computational Linguistics — K. Pala, 83). — O společenské komunikaci z hlediska sociologa (V. Lamser, Komunikace a společnost (Úvod do teorie společenské komunikace) — J. Kraus, 183).

Вопросы математической и машинной лингвистики и социолингвистики: Новая чешская работа о пограничной области алгебры и теории графов. — Книга Мейера-Эпплера в новом издании. — Описание фонологической системы украинского языка. — Электронический синтаксический анализ современного немецкого языка. — Полезная хрестоматия квантитативной стилистики. — Советская книга о лингвистике в военном деле. — О минском сборнике «Статистика текста». — Машинная лингвистика — мечта или действительность? — Об общественной коммуникации с точки зрения социолога.

Questions de la linguistique mathématique et automatique et de la sociolinguistique: Un Ouvrage récent tchèque concernant l'algèbre et la théorie des graphiques. — Une nouvelle édition de l'ouvrage de Mayer-Eppler. — Une description du système phonologique de l'oukraïnien. — Une analyse syntaxique électronique de l'allemand contemporain. — Une chrestomathie appréciable de la stylistique quantitative. — Un ouvrage soviétique sur les questions linguistiques dans le domaine militaire. — Sur le recueil de Minsk «Statistika texta». — Une linguistique automatique — réalité ou rêve? — Sur la communication sociale du point de vue d'un sociologue.

Organizace vědecké práce: Lingvistika na 21. semináři srbochorvátského jazyka v Jugoslávii (1970) (R. Brabcová, 189). — Sociolingvistika na 7. mezinárodním sociologickém kongresu ve Varně (1970) (J. Janoušek, 381). — Z přednášek na pražském zasedání Societas linguistica europaea (1970) (J. Filipec - Z. Hlavsa, 184). — Česká a slovenská lexikologická a lexikografická konference v Smolenicích 1970 (A. Tejnor - L. Kroupová - V. Červená - E. Pokorná, 90). — 2. mezinárodní konference «Základy vědy o překladu» v Lipsku (1970) (J. Filipec, 187). — Mezinárodní symposium o dětské řeči v Brně (1970) (J. Průcha, 380). — Dodatečné publikace o VI. mezinárodním sjezdu slavistů v Praze 1968 (VI. mezinárodní sjezd slavistů v Praze 1968. Akta sjezdu 1, 2 — A. Jirsová, 285).

Организация научного труда: Лингвистика на 21-ом семинаре сербохорватского языка в Югославии. — Социолингвистика на 7-ом международном социологическом конгрессе в Варне. — Из лекций на пражском заседании Европейского лингвистического общества. — Чешская и словацкая лексикологическая и лексикографическая конференция в Смоленицах. — 2-ая международная конференция «Основы науки о переводе» в Лейпциге. — Международный симпозиум о детской речи в Брно. — Добавочные публикации о 6-ом международном съезде славистов в Праге 1968.

Organisation des travaux de recherche: La linguistique au 21° séminaire de la langue serbo-croate en Yougoslavie (1970). — La sociolinguistique au 7° Congrès international des sociologues à Varna (1970). — Choix des rapports au siège de la Societas Linguistica Europaea à Prague (1970). — La conférence lexicologique et lexicographique à Smolenice (Slovaquie) (1970). — 2° conférence internationale «Fondements de la science de traduction» à Leipzig (1970). — Symposium international sur le langage enfantin à Brno (1970). — Publications postérieures dédiées au VI° Congrès international des slavisants à Prague (1968).

Autoři posuzovaných spisů, článků a referátů Авторы обсуждаемых работ, статей и докладов Auteurs des travaux, articles et comptes-rendus commentés

Adamec P. 181 Adricola E. 185 Agricola E. 187, 285, 287 Agricolová Chr. 288 Andrejev N. D. 114 Arsentjevová N. G. 70 Arufjunov A. R. 71 Aruťjunovová N. D. 160 Auty R. 57 Avram A. 186 Bakker D. M. 185 Bar-Hillel J. 362 Baranniková L. I. 354 Batušek J. 55 Bečka J. V. 185 Beerden A. G. M. 80 Bělič J. 56 Bělič O. 367 Beneš E. 54, 181 Bense M. 364 Bielfeldt H. H. 56 Bierwisch M. 287 Bismuth R. 185 Blanár V. 90 Blaschka A. 54 Blum S. 286 Boeder W. 184 Bondzio W. 287 Borkovskij V. I. 58 Brozović D. 190 Budovičová V. 92 Buffa F. 168 Bulyginová T. A. 160 Buttke K. 164 Carsten R. H. 58 Conrad R. 286 Coseriu E. 175, 184 Coteanu I. 185 Coutinho D. 80 Crépin A. 185 Červená V. 93 Dahl Ö. 175 Dalitz G. 188 Daneš F. 179, 184 Daňhelka J. 56 Desnická A. 186 Dietrich R. 89 Djordjevićová N. 93 Dolanský J. 372 Dolby J. L. 72 Dorofejev G. V. 71 Dorotjaková V. 93 Dressler W. 179 Ducháček O. 185 Dukiewiczová L. 42 Eggers H. 86 Eichler E. 55, 287

Eisenberg T. 185 Enkvist N. E. 185 Erastov K. O. 70 Eringa P. 80 Essen A. J. van 80 Fiala Z. 373 Filipec J. 54, 92, 185, 187 Filkusová M. 93 Firbas J. 177 Firth J. R. 372 Fischer I. 185 Fischer R. 54 Flämig W. 288 Fleischer W. 285, 287 Flor Fr. 372 Gadamer H. G. 371 Gak V. G. 91 Gentilhomme Y. 72 Georgi H. 188 Georgievová E. T. 180 Gheorghiu M. 188 Gilbert G. 280, 281 Götz W. 184 Greenberg J. H. 363 Grosse R. 288, 369 Guchmanová M. M. 162 Haasová M. R. 359 Habovštiak A. 168 Hadrovics L. 57 Hais K. 93 Hakkarainen H. J. 185 Halliday M. A. K. 178 Harris Z. 59 Hasselmo K. 282 Havránek B. 54 Hays D. G. 83 Heidolph K. E. 288 Hinze I. 58 Hlavsa Z. 185 Hoberg R. 185 Horálek K. 191 Horecký J. 91 Hrabák J. 192 Hutterer C. J. 286 Ichmel'jan S. 353 Isingová E. 286 Ivanov M. 374 Ivić P. 176 Jäger G. 187, 286 Jakobson R. 58 Jankowski K. 185 Jassem W. 41, 43, 44, 186 Jehličková J. 93 Johansen K. 282 Jović D. 190 Juilland A. 175 Juhász J. 375

Kacprovski J. 45 Kade O. 188 Kamiš A. 55 Katranides A. 185 Keintzel-Schön F. 57 Klappenbachová R. 286 Klaus G. 107 Klein W. 86 Klimov G. A. 160 Knobloch J. 57 KockCh. 383 Kočí J. 373 Kohout J. 92 Kochan D. C. 383 Kolguškin A. N. 380 Kollár D. 92 Koller W. 188 Komárek M. 374 Komenský J. A. 149 Koopmans - van Beinum 5. A. J. 80 Kopeckij L. V. 90 Kormilicynová M. A. 353 Korolev E. I. 70 Kosielová U. 43 Kout J. 92 Kovtunovová I. I. 180 Krag E. 368 Králík St. 192 Kramer G. 187 Kroupová L. 93 Krušeľnická K. G. 161 Kubík M. 184 Kubrjakovová Je. S. 160 Kubzdela H. 45 Kučerová E. 92 Kudelová K. 41 Kunze J. 189 Kuzmičevová I. S. 353 Kuzněcovová N. I. 353 Kyralová M. 191, 192 Laiske M. 374 Lambert W. L. 363 Lamser V. 183 Landheer R. 80 Laptěvová O. A. 180, 353 Lekov I. 58 Leont'jev A. A. 161 Leonť jevová N. N. 71 Ljudskanov A. 188 Lorenz W. 369 Lötzsche R. 58 Malíková M. O. 92 Mareš F. V. 57 Martem' janov Ju. S. 71 Matvejenková V. A. 71 Meier G. F. 287

Mel'čuk I. A. 69 Mezník J. 373 Meyer-Eppler W. 89 Michálek E. 191, 268 Michałk S. 57 Miličik' V. 72 Miko F. 364 Mistrik J. 65 Mladenović A. 190 Moguš M. 189 Morag S. 363 Morton J. 43 Mounin G. 372 Möller G. 288 Mukařovský J. 105 Müller K. 57 Nebeský L. 81 Neubert A. 187, 369 Neumann H. 287 Nida E. A. 371 Nooteboom S. G., 80 Novák P. 180 Nováková J. 191, 192 Olbrich H. 55 Olesch R. 281 Oliva K. 91 Oomenová N. 185 Otruba M. 373 Pabisová I. 92 Padučevová Je. V. 71 Pala K. 181 Papp F. 72 Peciar S. 91 Peco A. 189 Perebejnosová V. S. 369 Perkowski J. L. 281 Pfeifer W. 287 Pfütze M. 286 Pisarková K. 35 Pokorná E. 93 Polański K. 56 Poldauf I. 91 Porák J. 55 Praschek H. 286 Procházka V. 374

Protze H. 285, 286 Pulte W. 281 Rappaport W. 44 Rath R. 87, 88 Reinecke W. 189 Resnikoff H. L. 72 Richards I. A. 372 Romportl M. 56 Rospond S. 58 Rosypalová V. 186 Rot A. 186 Rothkegel-Schramm A. 88 Rozencyejg V. Ju. 71 Ružička J. 90 Růžička R. 58, 188, 369 Rülker K. 187 Řepková M. 373 Sadeanová F. 185 Sannikov V. V. 71 Sciarone B. 81 Sekaninová E. 92 Semenjuk N. N. 162 Serdobincev N. Ja. 353 Serebrennikov B. A. 159, 162 Sgall P. 178, 184, 188 Scheibe S. 287 Schenk V. W. D. 81 Schieb G. 286 Schnell H. 185 Schuster-Sewc 57 Schwanzer V. 91, 185 Schwarz E. 57 Siatkowski J. 355 Simon C. 186 Sirčenko L. L. 353 Sirotininová O. B. 180, 352 Skála E. 55 Skalička Vl. 191 Skutil J. 55 Slamová-Cazacuová T. 381 Soeteman C. 81 Sochová Z. 93 Spillner B. 185 Steffen-Batogová M. 43 Steinhauser W. 57

Stieber Z. 58 Svoboda A. 181 Szymczak M. 56 Šabršula J. 185 Šalingová M. 91 Šaljapinová Z. M. 70 Smilauer V. 56 Stolc J. 168 Těšitelová M. 186 Teuchert H. 57 Tokarevová L. R. 353 Travkinová N. I. 353 Trost P. 54, 56 Ubin I. I. 70 Ufimcevová A. A. 160 Uhlenbeck E. M. 81 Uhlířová L. 181 Urbańczyk S. 56 Utěšený S. 55 Vachek J. 184 Vannikov Ju. 353 Venezky R. L. 77 Všetička F. 367 Zahrádka 368 Zaręba A. 58 Zatovkaňuk M. 186 Zemská J. A. 352 Zimmermann H. 87 Zoeppritzová M. 184 Zwanenburg W. 81 Živkovič S. 190 Žolkovskij A. K. 69 Walther H. 287 Weber H. J. 87 Weenker W. 186 Weinreich U. 363 Wesche H. 58 Wigger A. 186 Willamowitz-Moellendorf U. von 372 Wilson J. B. 282 Winter W. 186, 364 Winterová R. 57 Wotjak G. 369

